

JUSTITSMINISTERIET

Folketinget
Retsudvalget
Christiansborg
1240 København K
DK Danmark

Dato: 8. februar 2018
Kontor: Straffuldbyrhedskontoret
Sagsbeh: Jørgen Jørgensen
Sagsnr.: 2018-0030-0731
Dok.: 634729

Hermed sendes besvarelse af spørgsmål nr. 374 (Alm. del), som Folketingets Retsudvalg har stillet til justitsministeren den 18. januar 2018. Spørgsmålet er stillet efter ønske fra Rune Lund (EL).

Søren Pape Poulsen

/

Anders Aagaard

Slotsholmsgade 10
1216 København K.

T +45 7226 8400
F +45 3393 3510

www.justitsministeriet.dk
jm@jm.dk

Spørgsmål nr. 374 (Alm. del) fra Folketingets Retsudvalg:

”Vil ministeren kommentere REU alm. del - bilag 134 og redegøre for, om de mange afslag på prøveløsladelse er i overensstemmelse med forarbejderne til straffelovens paragraf 38, stk. 1, og med Straffelovrådets udtalelser på området, idet der samtidig ønskes en redegørelse for, hvad Direktoratet for Kriminalforsorgens bestræbelser på at nedbringe afslagsprocenten i sager om prøveløsladelse (jf. REU alm. del - bilag 46 (2014-15, 2. samling), som der henvises til i bilaget) har ført til, og om disse bestræbelser fortsættes?”

Svar:

Justitsministeriet har til brug for besvarelsen af spørgsmålet indhentet en udtalelse fra Direktoratet for Kriminalforsorgen, der har oplyst følgende:

”1. Efter straffelovens § 38, stk. 1, kan der ske prøveløsladelse, når to tredjedele af straffen, dog mindst 2 måneder, er udstået. Prøveløsladelse i medfør af straffelovens § 38, stk. 1, er forudsat som et regelmæssigt led i fuldbyrdelse af fængselsstraffe på 2 måneder og derover.

Det er efter straffeloven en forudsætning for løsladelse på prøve, at den dømtes forhold ikke gør løsladelsen utilrådelig, at der er sikret den dømte passende ophold og arbejde eller andet underhold, og at den pågældende erklærer at ville overholde de vilkår for løsladelsen, som fastsættes.

2. Der er i perioden fra 2010 til 2016 sket en stigning i andelen af afslag på ordinær prøveløsladelse efter straffelovens § 38, stk. 1, jf. tabellen nedenfor.

Afslag på prøveløsladelser ved to tredjedele af straffen i perioden fra 2010 til 2016. Antal og andel:

	Antal afslag jf. § 38, stk. 1	Afslag i procent af alle § 38, stk. 1, sager
2016	959	31
2015	860	26
2014	807	23
2013	753	21
2012	901	26
2011	930	27
2010	913	27

Note: En del af de indsatte, der får afslag på prøveløsladelse ved 2/3 tid, bliver senere prøveløsladt på et tidspunkt mellem 2/3-tid og endt straf.

For så vidt angår dømte med bandetilknytning (herunder også indsatte med tilknytning til en rockergruppe) bemærkes, at andelen af dømte i denne gruppe, som fik afslag på prøveløsladelse ved udståelse af to tredjedele af straffen, har været markant stigende i årene 2012 til 2016 – fra 27 % i 2012 til 55 % i 2016. Der henvises i den forbindelse til de nedenfor nævnte tiltag vedrørende prøveløsladelse af indsatte med bandetilknytning.

Imidlertid udgør gruppen kun en beskedent del af det samlede antal afgjorte sager (i 2016 godt 3 %), hvorfor stigningen i andelen af afslag inden for denne gruppe af dømte kun i ringe grad kan forklare den generelle stigning i andelen af afslag på prøveløsladelse.

For gruppen af dømte, der ikke var registreret med bandetilknytning på tidspunktet for afgørelsen om prøveløsladelse, har der samlet set været en stigning i andelen af afslag på prøveløsladelse ved udståelse af to tredjedele af straffen fra 26 % i 2012 til 30 % i 2016. Det bemærkes, at det i denne sammenhæng ikke er muligt at sondre mellem indsatte med eller uden bandetilknytning før 2012.

3. Som det fremgår af REU Alm. del – bilag 46 (2014-15, 2. samling) afholdte direktoratet i 2012 og 2013 temadage om praksis for ordinær prøveløsladelse (§ 38, stk. 1) for kriminalforsorgens institutioner, fordi afslagsprocenten for ordinær prøveløsladelse lå højt. Dette kan være en mulig forklaring på faldet i antallet af afslag på prøveløsladelser i 2013 og 2014 i forhold til årene før.

Det er ikke muligt at komme med en entydig forklaring på den efterfølgende stigning i den samlede periode, men der er sket flere ændringer på prøveløsladelsesområdet i skærpende retning, der kan have haft betydning for stigningen i afslag i perioden fra 2013 til 2016. Således kan det nævnes, at praksis blev skærpet i 2015 som følge af en konkret alvorlig terrorsag, således at forhold under indsættelsen, herunder ny kriminalitet og grove disciplinære forhold, skal indgå i utilrådelighedsvurderingen med betydelig vægt. Vedrørende den ret betydelige stigning i 2016 kan der henvises til blandt andet prøveløsladelsesskærperne som følge af besiddelse af mobiltelefon mv., jf. de 21 tiltag mod mobiltelefoner i fængsler og arresthuse, der blev præsenteret den 4. marts 2016. Ligeledes kan der henvises til skærperne vedrørende personer med bandetilknytning.

Med virkning fra den 7. juni 2013 blev der foretaget en ændring af løsladelsesbekendtgørelsens § 8, stk. 2. Den pågældende regelændring indebærer, at der, inden der træffes afgørelse om prøveløsladelse, altid skal ske høring af den politidirektør, der har behandlet straffesagen, i tilfælde, hvor politidirektøren i forbindelse med underretningen af kriminalforsorgen om, at den

dømte skal udstå fængselstraf mv., har oplyst, at den pågældende har bandetilknytning. En sådan høringsregel indebærer – alt andet lige – en kvalificering af det grundlag, som kriminalforsorgens afgørelse er baseret på.

Med virkning fra den 1. juli 2014 er der som led i indsatsen mod rocker- og bandekriminalitet indsat nye bestemmelser i bl.a. straffelovens § 38, stk. 5, og § 39, stk. 3, jf. lov nr. 733 af 25. juni 2014 om ændring af straffeloven, retsplejeloven, lov om våben og eksplosivstoffer, lov om politiets virksomhed og lov om fuldbyrdelse af straf mv. (Initiativer mod rocker- og bandekriminalitet mv.).

Bestemmelsen i straffelovens § 38, stk. 5, indebærer, at der ikke kan ske prøveløsladelse, hvis den dømte af politiet skønnes at have tilknytning til en gruppe af personer, som på tidspunktet for prøveløsladelse er aktivt involveret i en verserende voldelig konflikt med en anden gruppe af personer, og politiet oplyser, at der inden for den gruppe, som den dømte skønnes at have tilknytning til, som led i konflikten er anvendt skydevåben mv.

Bestemmelsen i straffelovens § 39, stk. 3, indebærer, at der, hvis ikke særlige omstændigheder taler herimod, skal fastsættes skærpede vilkår ved prøveløsladelse af dømte, som af politiet skønnes at have tilknytning til en gruppe af personer, hvor de pågældende personer tilsammen står bag omfattende og alvorlig kriminalitet, hvis den pågældende selv har begået visse former for grovere kriminalitet og er idømt en længere fængselsstraf (1 år eller derover). De skærpede vilkår indebærer, at den dømte i hele prøvetiden ikke må opholde sig sammen med eller på anden måde have kontakt med andre med tilknytning til den pågældende gruppe, medmindre der er tale om nærtstående, eller der er tale om ophold eller kontakt som led i varetagelsen af et anerkendelsesværdigt formål. Hvis den dømte nægter at ville overholde vilkårene, vil prøveløsladelse ifølge lovbemærkningerne ikke kunne finde sted.

Det er direktoratets vurdering, at ovennævnte regelændringer kan have haft betydning for stigningen i andelen af afslag på ordinær prøveløsladelse i forhold til personer med bandetilknytning.

Afslutningsvis bemærkes, at den udvidede anvendelse af alternative sanktioner til ubetinget frihedsstraf bevirker, at klientellet, som afsoner frihedsstraf, alt andet lige vil være mere belastet i dag end førhen, hvilket kan resultere i en højere afslagsprocent. Ligeledes bemærkes, at de indsatte, der i dag prøveløslades efter afsoning af halvdelen af straffen efter straffelovens § 40a (noget for noget-ordningen), der blev indført i 2004, må antages førhen i vidt omfang at være prøveløsladt efter § 38, stk. 1, på tidspunk-

tet for udståelse af 2/3 af straffen. Det vil sige, at denne persongruppe nu ikke længere indgår i tilladelsesprocenten efter § 38, stk. 1, hvilket naturligvis influerer på afslagsprocenten i dag.”

Justitsministeriet kan oplyse, at der efter ministeriets opfattelse ikke er uoverensstemmelse mellem kriminalforsorgens praksis vedrørende ordinær prøveløsladelse og straffelovens bestemmelser herom.

Justitsministeriet kan endvidere oplyse, at ministeriet ikke finder anledning til at anmode Direktoratet for Kriminalforsorgen om at iværksætte initiativer for at nedbringe andelen af afslag på ordinær prøveløsladelse.